॥ ४३ ॥ दैवेन दैवगत्या मम चाक्षुषौ चक्षुर्गोचरौ ॥४४ ॥ एवं कार्यादिकं पृष्ट्वा तदुपेक्ष्य स्वप्रयोजनं संपन्नमित्याह ॥ इमंदेशमिति ॥ इह तिष्ठतः क्षुधार्तस्य मम भाग्यादिमं देशमनुप्राप्तौ ॥४५॥ ततःकिं तत्राह ॥ दुर्लभमिति ॥४६॥ मुखेन परिशुष्यतोपलक्षितं लक्ष्मणमुवाच ॥ हेसत्यविक्रम कृच्छ्रात्कष्टात्कष्टतरं राज्यभ्रंशवनवासप्रियापहारादि प्राप्य स्थितयोरावयोस्तां प्रियामप्राप्यैव जीवितांतायेदं व्यसनं प्राप्तं यदेवमतः सर्वेष्वपि भूतेषु कालस्य वीर्यं सुमहत् अनर्गलप्रचारमस्तीतिशेषः ॥ ४७ ॥

तावुवाचमहाबाहुःकबंधोदानवोत्तमः ॥ कौयुवांदृषभस्कंधौमहाखड्गधनुर्धरौ ॥ ४३॥ घोरंदेशमिमंप्राप्तौदैवेनममचाक्षुषौ ॥ वदतंकार्यमिहवांकिमर्थंचागतौयुवां॥ ४४॥ इमंदेशमनुप्राप्तौक्षुधार्तस्येहतिष्ठतः॥ सबाणचापखड्गौचतीक्ष्णशृंगाविवर्षभौ॥ ४५ ॥ मांतूर्णमनुसंप्राप्तौदुर्लभंजीवितंहिवां॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वाकबंधस्यदुरात्मनः॥४६॥ उवाचलक्ष्मणंरामोमुखेनपरिशुष्यता॥कृच्छ्रात्कृच्छ्रतरंप्राप्यदारुणंसत्यविक्रम॥४७॥ व्यसनंजीवितांतायप्राप्तमप्राप्यतांप्रियां॥ कालस्यसुमहद्वीर्यंसर्वभूतेषुलक्ष्मण॥ ४८॥ त्वांचमांचनरव्याघ्रव्यसनैःपश्यमोहितौ ॥नातिभारोस्तिदैवस्यसर्वभूतेषुलक्ष्मण ॥ ४९ ॥ शूराश्चबलवंतश्चकृतास्त्राश्चरणाजिरे॥ कालाभिपन्नाःसीदंतियथावालुकसेतवः॥ ५० ॥ इतिब्रुवाणोदृढसत्यविक्रमोमहायशादाशरथिःप्रतापवान्॥ अवेक्ष्यसौमित्रिमुदग्रविक्रमःस्थिरांतदास्वांमतिमात्मनाकरोत्॥ ५१ ॥ इत्यार्षेश्री० वा० आदि० आर० ॥ एकोनसप्ततितमःसर्गः॥ ६९॥ ॥७॥

॥४८॥ कुतोयतस्त्वांचेति महाबलपराक्रमावपि व्यसनैर्दुःखैर्मोहितौ कालः करोतीतिपश्य उक्तार्थस्यैव प्रपंचोनहीति नातीतिपाठांतरं॥४९॥५०॥उदग्रविक्रमः उत्कटपराक्रमोरामः सौमित्रिमवेक्ष्य दीनमितिशेषः ॥ स्वांमतिमात्मनात्मवैभवेन स्थिरामकरोत् ॥ ईषदपि विषादं नप्राप्तवानित्यर्थः अत्र लक्ष्मणस्यापि लोकव्यवहारनात्यमेवेत्यन्ये ॥५१॥ इतिरामाभिरामे श्रीरामीये रामायणतिलके वाल्मीकीये आदिकाव्ये आरण्यकांडे एकोनसप्ततितमःसर्गः ॥ ६९ ॥ ॥७॥ ॥७॥